

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Marquardo hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbate XXI. Qui præfuit
annis VIII. Mensibúsque II. minùs diebus XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

Canticorum Salomonis ab eo loco, ubi ille morte præventus, dimiserat, homilias vel sermones octo & quadraginta, Stylum & Spiritum ejusdem Sancti de vicino secutus. Alia quoque nonnulla scripsisse dicitur, quæ ad manus nostras minimè venerunt. Sed nunc ad Ordinationem Abbatis primi & vicesimi oportet properemus.

**De Marquardo hujus Monasterij Hirsaugien-
sis Abbate XXI. Qui præfuit annis VIII. Mensibusque II.
minus diebus XVII.**

Rost resignationem Domini Henrici Abbatis hujus Monasterij Hirsaugienfis in Ordine Prælatorum xx. quemadmodum supra diximus, quæ facta est quartâ die Decembris anno Dominicæ Nativitatis mxcvi. alterâ mox die fratres in unum convenientes præmissâ invocatione Spiritûs Sancti ad novi Pastoris electionem processerunt. Habitis itaque tractatu & consilio necessarijs unanimi tandem consensu Marquardum Monachum hujus Cœnobij, tunc Conventualem & Professum, sibi in Abbatem eligentes præficiunt: cui mox obedientiam juxta constitutiones Monasticas promittunt. Qui præfuit in Abbatia Hirsaugienfi satis strenuè annis viii. mense uno, & diebus numero sedecim: vir certè multarum virtutum & magnarum actionum, qui multa bona fecit, & mala plura propter justiciam sustinuit, utpote qui jura Monasterij contra tyrannorum incursum fortiter defendit.

Huic patria fuit Alemannia, quam usitato vocabulo Sueviam, nuncupamus, qui natus ex parentela notabili atque honestissima, de profapia Comitum Sonebergensium vitæ originem duxit. In Pueritia more nobilium ad studium literarum ponitur & non minùs disciplina morum honestatis quàm eruditio scientiæ salutaris in eo cum tempore ampliatur. Nam ab adolescentia sua in timore Domini laudabiliter institutus, cum ad annos discretionis pervenisset, mundi vanitates jam in animo suo, ut Philosophus cœpit contemnere.

Unde præventus gratiâ Sancti Spiritûs, qui ubi vult spirat, omnia hujus sæculi blandimenta, parentes, fratres, cognatos, amplamque mundi substantiam, & clari generis nobilitatem pro Christi tandem amore deseruit: & sub Conrado hujus Monasterij venerando Abbate avunculo suo sanctæ conversationis habitum suscepit. Qui Monachus factus vitam suam ad Regulæ puritatem instituit, & in medio fratrum humilium ipse humilimus jam existens sine querela conversatus fuit. Ab initio siquidem foundationis Hirsaugianæ semper nobiles & ignobiles propter Deum in hoc Monasterio, sicut & in cæteris omnibus, ad Monachatum secundùm Regulam suscepti sunt & humiliter conversati.

Fuit autem Marquardus iste vir prudentissimus, & quâdam prærogativâ naturæ ad ardua natus: corpore quidem robustus, sed animo multùm fortior atque constantior. Cujus statura corporis pulchra fuit proportione moderatâ, ut mediocritatem longitudo parumper excedens, aspectu & incessu maturitas ingenium prudens ostenderet. Caput erat sanum nec parvum nimis, medium tenens inter extrema,

Rrr

multisque

Marquardus
fit Abbas
xxxii.

Patria Mar-
quardi Sue-
via.

Marquardus
fit hic Mo-
nachus.

Marquardus
homo pru-
dentissimus.

Marquardi
statura
corporis.

multisque in circuitu capillis ad nigredinem tendentibus circumfusum. Vox illi fuit sonora & tubalis, quâ vel solâ repercutere improbas & inimicem aliquotiens mittere potuit cum rei necessitas expostularet.

Marquardi
mores &
vita.

In dicendo satis fuit promptus atque disertus, sive latinè sive Teutonice sermo proferendus occurreret. Ingenio mitis erat, & qui non facile movebatur ad iram, ratione verò commotus non citò poterat oblivisci. In omnes munificus & largus extitit, tantæque benevolentiae ac mansuetudinis fuit in subditos, ut quoties jubendum quippiam occurreret, obsecraret crebrius quàm juberet. Plenus etenim charitate, nihil aliud quàm verba proferre mansuetudinis & fraternæ dilectionis consuevit. Circa disciplinæ regularis observantiam in principio sui regiminis satis diligens extitit, sed curis temporalium negotiorum distentus nimium, successivè aliquantulum tepescere cœpit, multas enim continuasque in re familiari sollicitudines toto praelationis tempore habuit: persecutiones quoque injurias & adversitates pro libertate Monasterij sui plurimas toleravit. Adelbertus etenim Comes qui Advocatus Monasterij esse debuerat in tyrannum conversus: divini timoris officijque rationem oblitus sui servos & familiam Abbatis contra libertatis privilegia per Romanos Imperatores atque Pontifices Hirsaugiensi Monasterio in perpetuum concessa, gravare tentans, multas inquietudines Marquardo & Monachis suscitavit. Nam, ut longè supra dictum est, constitutio Advocati pertinet ad voluntatem Abbatis & pro tempore existentium Monachorum: qui ad hoc officium eligere poterunt liberrimè & destituere quemcunque voluerint: qui constitutus familiam Monasterij non habebit in sua potestate.

Advocatus
injuriatur
Monasterio.

Advocati
factum te-
merarium.

Comes autem prædictus per Abbatem & Conventum institutus Monasterij Advocatus familiam eorum suâ volebat subjicere potestati, cupiens in quoslibet pro suo arbitrio correctionis imò tyrannidis exercere vindictam. Qui libertates Monasterij usque adeò contempsit ac violare præsumpsit, ut Camerarium Marquardi Abbatis die quâdam ante portam Cœnobijstantem caperet, ligatusque manibus post tergum ipso Domino Abbate vidente simul & reclamante captivum contra jus abduceret.

Abbas Mar-
quardus
Romam
pergit con-
tra Comi-
tem.

Causam
obtinere
contra Comitem.

His contumelijs & injurijs simul & innumeris alijs provocatus ipse Abbas Marquardus pro defensione jurium Ecclesiæ suæ, Romam in propria persona profectus causam suam Apostolico examini proposuit, & contra tyranni violentiam justitiæ suffragium humiliter & constanter invocavit. Marquardo autem Romam profecto Comes nimium commotus est, & cum vindicare in pastorem se non posset procul absentem, furorem suum in oves domi remanentes exercuit: & quosdam è Fratribus de Monasterio contra omnem æquitatem juris tyrannicè fugavit. Verùm Abbas Marquardus causam suam in Romana curia justè profectus victoriam tandem contra invasorem libertatis obtinuit, cum ut excommunicatum, jubente Apostolico, sententiâ judicis condemnavit. Comes verò excommunicatum se non ferens pacem & concordiam postulat, se pro injurijs & damnis Abbati & Monasterio satisfacturum postremò repromittens. Duravit hæc tribulatio fermè ad quinquennium, & Deo miserante finem postea consequitur optatum.

MCCVII.

MCXCVII.

Anno Marquardi Abbatis primo, Indictione Romanorum decimâ Henricus Imperator VI. maximum apud civitatem Sueviæ Vindellicorum Augustam conventum Principum Regni celebravit. In quo quidem conventu Imperator magnâ usus industriâ Principum vota simul & literas obtinuit, quibus promiserunt quod filium ejus parvulum annos habentem ætatis quatuor Fridericum nomine in Regem assumerent eique fidelitatem jurarent. Verumtamen mortuo Imperatore tandem Henrico, secus quàm ipse ordinaverat, cum filio actum est.

Principum
conventus
in Augusta,

Eodem anno mortuus est Henricus ejus nominis II. oriundus de castello Bibelrith haud procul à Kizingen oppido Franciæ Orientalis Episcopus Herbipolensis, vir magnificus & Christo devotus, pro cuius amore in terra Sancta, ut suprâ dictum est, contra Saracenos aliquamdiu militavit. Post cujus obitum Godfridus ex Comitibus de Hoënloë communi electione & assensu Canonicorum dictæ Ecclesiæ omnium Episcopus Wirzburgensis ordinatus est, vir morum integritate, sapientiâ, scripturarumque divinarum simul & humanarum eruditione venerabilis: morte fatis immaturâ præventus, Deo sic volente, præfuit mensibus tantum quatuor, diebus novem.

Godfridus
fit Episcopus
Herbipol,

Anno prænotato quarto Non. Junij obiit Henricus quondam Abbas hujus Monasterij vicissimus, Marquardi Abbatis immediatus prædecessor, de quo præcedenti anno diximus, in introitu Ecclesiæ Præposituræ in Roth, cum Ruperto similiter hic olim Abbate, humiliter sepultus, mense post resignationem sexto. Acceperat enim pro sustentatione sua memoratam Præposituram à Conventu simul & Marquardo electo, quæ jurisdictioni & ordinationi Hirsaugiensium immediatè subijcitur.

MCXCVIII.

Anno Abbatis Marquardi II. mortuus est Godfridus ex Comitibus de Hoënloë Wirzburgensis Episcopus & Dux Franciæ Orientalis, patriæ pater & unicum decus Pontificum: quem Omnipotens Deus idcirco mori tam citò voluisse creditur, ne anima jam illi dudum placita, hujus mundi curis & solitudinibus forsitan inquinaretur. Cui mox in Pontificatu Francorum successit Conradus imperialis aulæ Cancellarius, & præfuit annis IV. mensibus II. Vir prudens & justitiæ cultor insignis pro cuius etiam defensione postea occubuit.

Henricus
olim hic
Abbas mo-
ritur.

Eodem anno Henricus Imperator ad instantiam Cœlestini Papæ III. subsidiarium exercitum Christianis misit in terram Sanctam pro recuperatione Jerusalem. In quo isti Principes fuerunt quorum nomina tenemus potiores: Conradus videlicet Archiepiscopus Moguntinus, Otto Saxoniarum Dux, Henricus Saxoniarum Dux, Conradus Episcopus Wirzburgensis imperialis Cancellarius, Hermannus Lantgravius Thuringiæ, Conradus Marchio Badensis, Gerlacus Comes in Spanheim, Pataviensis Episcopus, Halberstatensis Episcopus, Ratisponensis Episcopus, cum alijs multis, &c.

Conradus
fit Episcopus
Herbipol.

Qui venientes in Syriam Treugas ab Richardo Anglorum Rege pridem firmatas & à Saracenis violatas armis de medio sustulerunt, pro fide Christi fortiter dimicantes. De quorum adventu magnum

Exercitus
mittitur
in terram
sanctam,

Christianis in terra Sancta constitutis gaudium fuit exortum, quod non diu duravit. Nam anno sequenti cum Henricum audivissent vicā defunctum, omnes in Germaniam reversi sunt. Quapropter Christiani qui remanserant in Syria omni auxilio destituti, reliquum id Domini, quod in ea Provincia possidebant, superati & contriti à Saracenis totum penitus amiserunt.

Innocenti⁹
fit Papa III.

Anno prænotato Cœlestinus Papa III. moritur, & Romæ in Ecclesia S. Petri sepelitur: postquam Innocentius Papa III. patriâ Campanus ex infima plebe natus, Patrum comūni electione succedens præfuit annis XVIII. mensibus IV. diebus XXIV. qui ante Pontificatum Lotharius fuerat nuncupatus. Vir certè bonus & in omni genere vitæ probatissimus atque doctissimus: qui ab infantia penè bonis literis institutus & multo tempore in Gymnasio Parisiorum conversatus, plura ingenij sui præclara conscripsit opuscula, de quibus extant subiecta. De vilitate & miseria conditionis humanæ lib. 2. In septem Psalmos penitentiales lib. 1. Super officio missæ lib. 2. De Sacramento Baptismi lib. 1. De claustris animæ lib. 1. Decretales antiquæ lib. 1. Sermones plures edidit & varias ad diversos epistolas, in quibus omnibus se doctissimum demonstrat.

Opuscula
Innocentij
Papæ.

MCXCIX.

Henricus
Imperator
VI. mori-
tur.

Anno Marquardi Abbatis III. Henricus Imperator Romanorum VI. in Sicilia Insula constitutus apud Messanensem urbem graviter fuit infirmatus. Qui cum mortem sibi adesse conspiceret, uxorem suam Constantiam unā cum parvulo filio suo Friderico misit ad Innocentium Papam, eosdem sibi comendans & obnixius postulans per literas quatenus suā illos miseratione ab injurijs defenderet. Fratri verò suo Duci Suevorum Philippo gubernationem Romani Imperij simul & Regni Siciliae, donec parvulus adolesceret filius comisit, licet Principes ordinationem ejus, quantum ad Imperium pertinebat, non attenderent. Mortuus est post hæc anno prænotato XXII. die mensis Aprilis in Ecclesia Panormitana Siciliae cum honore sepultus.

De mori-
bus ipsius
Imperato-
ris Henrici.

Fuit autem Henricus Imperator iste VI. vir prudens, ingenio subtilis, ore facundus, animo varius, staturâ mediocris, facie satis decora, corpore tenuis, promptus & acer nimis ad iram, multum audax, & plus quam deceret Imperatoriam Majestatem crudelis interdum, unde non facile ad miserationem animus ejus flectebatur. Cujus morte nuntiata in partibus transmarinis, exercitus, quem anno miserat præterito illuc in auxilium Christianorum, ad propria redijt.

Otto Dux
Saxoniae ab
una parte
eligitur.

Anno prænotato gravis inter Principes Electores dissensio fuit de Imperatoris ordinatione suborta; quæ magnæ turbationis Regni Seminarium fuit. Adolphus namque Archiepiscopus Colonienſis, Theodoricus quoque Archiepiscopus Trevirorum, & quidam alij Principes atque Pontifices inferioris Germaniæ apud Andernacum convenientes Ottonem Saxoniae Ducem, Henrici Ducis filium, in Regem sublimarunt: quem Papa Innocentius fovebat contra Philippum, ut suo loco plenius dicitur. Porrò Conradus Archiepiscopus Moguntinus, & sibi consentientes Episcopi & Principes Germaniæ superioris apud Erfurdiam convenientes, Philippum Ducem Sueviæ in Regem Romanorum unanimiter elegerunt, qui frater fuerat Henrici defuncti Imperatoris VI. qui

Philippus
Dux ab alia
parte eligi-
tur.

qui Moguntia se ungi & coronari fecit per Episcopum Tarentasensem. Nullus enim Teutonicæ nationis Episcopus id facere præsumpsit, sed nec ipsi qui fuere præsentibus Pontificalibus erant induti, præter solum Episcopum Sutrinum, qui ad aliud fuerat nuntius in Germaniam à Papa destinatus cum Abbate Sancti Athanasij. Scripserat enim Papa Innocentius Philippo Duci Suevorum præcipiens & mandans, quatenus Salernitanum Episcopum & duos comites dimitteret liberos: quos frater ejus Imperator defunctus de Sicilia captivos educens, ut supra dictum est, vinculis mancipaverat. Quod facere dissimulans ab eo fuit excommunicatus. Veniens ergo memoratus Præsul Sutrinus in Germaniam missus pro liberatione captivorum Legatus, Philippum denuncia- vit à Romano Pontifice anathematis vinculo publicè innodatum, Philippus verò, ut erat homo mansuetus, cum se audivisset excommunicatum territus est, & petivit humiliter ab eodem Legato absolutionis benefici- um, promittens se mox captivos Papæ Romam destinaturum. At Le- gatus precibus Ducis, presentium Episcoporum instantiâ persuasus illum à sententia excommunicationis absolvit, coronationi ejus interfuit, & postea cum Episcopo & Comitibus, qui fuerant captivi, ad Romanam curiam reversus est. Verùm Innocentius Papa contra Sutrinum Episco- pum iratus, quod fines mandati transgressus absolvisset Philippum, eum privat Episcopatu, & in exilium relegavit, quo cæteris obedientiæ da- ret exemplum. Non enim favebat Philippo Innocentius Papa propte- rea, quòd & Henricus frater, & Fridericus pater ejus Imperatores mul- ta prius per tyrannidem contra Ecclesiam Romanam & Apostolicam Sedem commississent mala. Ob id quantum in eo fuit totis viribus illi ob- viavit ne Romanum consequeretur Imperium. Qui ut omnem illo- rum progeniem cunctis redderet exosam, captivos illos Comites, quos Henricus Imperator, ut dictum, & prius exoculari fecerat, multis in Ro- mana curia existentibus & undecunque advenientibus demonstravit. Causas verò propter quas Innocentius Papa repudiavit Philippum ne con- sequeretur Imperium, si quis scire plenius desiderat epistolam ejus quam scripsit ad Bertholdum Ducem de Zeringen, monens quatenus ab illo recedens Ottoni adhæreat quem recognovit Imperatorem Ecclesiæ, legat: cujus exemplar in primo decretalium libro, licet truncatum ti- tulo: De Electione habetur rescriptum: Capit. *venerabilem*. Hujus autem dissensionis materia tali sumpsit occasione initium. Morte Imperatoris Henrici denunciata Regni Principes, Adolfus Coloniensis Archiepiscopus, Theodoricus quoque Trevirensis Archiepiscopus, & quidam alij Principes apud Andernacum oppidum cis rhenanum, ut supra diximus, convenientes habito inter se consilio generalem conventum Principibus indicunt apud Coloniam ad Dominicam *Oculi mei*, pro novi Regis ele- ctione proximè celebrandam, quam literis & nuntijs suis publicantes omnibus Regni Principibus denuntiant. Verùm instante jam termino memorati conventus, Dux Philippus missis ad Coloniam Oratoribus suis Principes commonebat rogans simul & seriosius contestans, quatenus memores juramentorum & promissionum, quibus se ante paucos annos obligaverant Henrico Imperatori, neminem electuros in Regem nisi filium ejus Fridericum nihil in novarent: sed exequerentur quod literis

R r r 3

simul

Philippus
ex comuni-
catur à Pa-
pa.

Legatus
absolvit
Philippum
electum.

Legatus
Pontifica-
tu suo pri-
vatur.

Innocentius
Papa non
faveat Phi-
lippo.

Causas vi-
de de ele-
ctione cap.
Venerabilem.

Pars Prin-
cipum una
prævenit
aliam.

Philippus
monet ser-
vare pro-
missa.

simul & iurejurando firmaverant. Adjecit insuper tam Regni curam quam Friderici tutelam sibi commissam à fratre : quare si aliter pergant facere quam literis & juramento apud Augustam Imperatori fuerant polliciti : se boni Principis acturum officium & jus debitum conservare nepoti. At illi precibus ejus non attentis, indicto comparentes termino apud Coloniam Bertholdum supra dictum Ducem de Zeringen absentem in Regem unanimi consensu elegerunt, cui mox per Oratores solemnes mandarunt rogantes ut sine mora veniret ad Coloniam Imperij coronam apud regium oppidum ex more suscepturus. Sed Bertholdus Duci Friderico dudum confederatus, ejus tutori Philippo communicavit arcana : monens ut sanum non tardaret in periculo captare consilium. Nuntijs autem respondit se brevi venturum, quò vocabatur, Coloniam, quamvis aliud mente tractaret. Itaque Philippus audiens se à Principibus Alemanniæ inferioris contemptum & Bertholdum in Regem electum, sibi convocavit faventes : quibus locum conveniendi quantocius Thuringiæ oppidum Erfurt, sive, ut quibusdam placuit scriptoribus, Mülhausen assignavit. Ubi convenerunt Conradus Archiepiscopus Moguntinus, Conradus quoque Palatinus Rheni, Bernardus Dux Saxoniarum Archiepiscopus Magdenburgensis & plures alij Episcopi & Principes : qui habito inter se tractatu, ipsum Ducem Sueviæ Philippum in Regem elegerunt. Bertholdus autem Dux de Zeringen, quem in Colonia electum ab alia parte diximus, acceptis à Philippo duodecim millibus marci argenti cum Ducatu Suevorum, jus illi suum quod habuit ad Regnum voluntariâ cessione resignavit. Itaque Philippus jam electus magnum congregavit exercitum & Regnum in superioribus terris potenter occupavit : nihil minus quàm quod secutum fuerat malum suspicans. Quæ res posteaquam innotuit Principibus, qui Bertholdi apud Coloniam præstolabantur adventum, nimium indignantes Ottonem Pictaviens. Comitem, Filium quondam Henrici Ducis Saxonum, contra Philippum elegerunt in Regem ; qui illo tempore apud Richardum Regem avunculum suum in Anglia morabatur. Mittentes itaque solemnes ad illum nuntios, & Oratores suos, Adelbertum videlicet Comitem & Emichonem de Lyningen, cum quibusdam alijs ut venire quantocius & coronam Regni suscipere festinet. Otto autem consentiens electioni de se factæ venit in Coloniam ubi Principes Electores suos reperit expectantes : quem suscipientes cum honore magno suorum adunato exercitu pro coronationis officio adimplens versus Aquasgrani oppidum Imperiale omnes pariter profecti sunt. Sed Philippus audiens electionem contra se factam Ottonis, ne coronaretur Aquasgrani prior oppidum præoccupavit mittens in illud Walramum filium Ducis de Lymburg & Henricum Dapiferum de Waltburg cum trecentis militibus ad pugnandum exercitissimis qui oppidum custodirent. Verum subveniens Otto cum Adolpho Colonensium Archiepiscopo alijsque Principibus multis & exercitu magno statim oppidum obsidione vallavit, quorum multitudini resistere non valentes qui erant in præsidio, corporum securitate simul & rerum acceptâ, reſeratis oppidi portis abierunt. Intranses itaque palatium adversarij memoratus Archiepiscopus Colonensium Ottonem inungens & coronans in Regni Sedem collocavit, quem & Romanus Pontifex Imperatorem

Bertholdus
Dux de Zeringen
eligitur.

Philippus
ab alia parte
eligitur.

Conradus
Archiepiscopus
Moguntinus.

Bertholdus
Dux cessit
Philippo
Duci.

Otto ex
Ducibus Saxoniae
eligitur.

Philippus
Aquisgrani
præoccupat.

Otto coronatur
Rex apud
Aquisgrani.

rem postea coronavit. Coronationis autem officio ritè peracto committens oppidum Aquense sibi fidelibus, Rex Otto recessit ad alia Regni negotia. Erat autem messis tempus. Interea Philippus quem legatus Apostolicus Sutrinus, sicut dictum est absolvit & coronari consenserat apud Moguntiam commissionis suæ mandatum excedere, adunato exercitu Alfatiam intravit & contradicentium sibi agros & vicos potenter devastans omnes ditioni suæ compulit obedire. Et quia messis in proximo erat ventura, omne frumentum quod fuit in agris, equorum multitudo penè consumpsit.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato, x. Kalendarum Julij obiit Baldemarus Abbas Monasterij quondam mei Spanheimensis, cui Rupertus Prior conventualis Fratrum electione succedens, præfuit annis xiv. & mensib. duobus; Vir in omni genere scripturarum doctissimus, & non minùs integritate morum, quàm scientiâ reverendus.

Eodem anno inter Episcopum & cives Wormatienses exortæ fuerant gravissimæ dissensiones propter multas & varias causas, illo Ecclesiasticam libertatem prout jure potuit & debuit allegante, his verò insolentiam Clericorum accusantibus. Ex qua turbatione multa secuta fuerunt mala. Comites namque de Lyningen Enicho, Wernherus de Bolandia, Gerlacus junior de Spahem, Henricus de Höenfels & alij plures, his turbationibus immisceantes discordiam inter dissidentes auxerunt.

Eodem quoque anno commissum est prælium inter Ottonem Regem & Philippum Ducem Sueviæ similiter Regem haud procul à Confluentia juxta Mosellam fluvium, in quo tamen nihil memoriâ dignum est actum præter incendia & rapinas pauperum: & desolationem in circuitu villarum.

Anno etiam prænotato mortuus est Otto Ecclesiæ Neometensis sive Spirensis Episcopus, cui Conradus de Scharffenegg Regis Philippi memorati Cancellarius succedens præfuit annis quinque & viginti: homo expertus in multis & magnæ prudentiæ, qui Ecclesiæ memoratæ satis utiliter præfuit; cujus & redditus ac censum auxit, & structuras ædificiorum reparavit. Sunt qui scribant illum Ecclesiæ Metensis in Lotharingia prius fuisse Episcopum.

Item anno præscripto Rex Philippus Argentinam cum Ottone sentientem obsedit. Rubiacum & multa præsidia Episcopi Argentinensis & Adelberti Comitis de Daxburg in manu capiens valida subvertit, & solo coæquavit. Tandem Dux Bertoldus de Zeringen vices suas amicè interposuit, & concordiam inter partes tali conditione reformavit, quòd Episcopus & Cives Argentinenses unà cum Adelberto de Daxburg & omnes illis adhaerentes, vel in hac rebellionem consentientes, relictis mox partibus Ottonis, Philippo ad retinenda gubernacula Regni favorem pro suo posse simul & auxilium deberent impendere. Quam quidem pacis conditionem suscipientes fidem & obedientiam Regi Philippo promiserunt.

Hoc ipso anno Rex Philippus conventum suorum Principum magnum celebravit apud Moguntiam in die Assumptionis Beatissimæ DEI Genitricis intactæ Virginis MARIE, Conrado ejus loci Archiepiscopo tunc quidem absente, & ut nonnulli scribunt, Hierosolymis existente. Cujus loco

Philippus
peragravit
Alfatiam.

Rupertus
fit Abbas
Spanheimensis.

Dissensio
inter Episc.
& Wormatienses.

Bellum inter
Ottonem
& Philippum.

Argentina
obsidetur
à Philippo.

Philippus
Coronatur
Moguntiae

loco Tharentasiensis Præsul, ut prius est dictum, ipsum Philippum in Regem unxit & coronavit astante Legato Apostolicæ Sedis Sutrino videlicet Episcopo, qui illum in malum proprium absolvit, ut diximus.

Ottochar⁹
Rex Bohe-
morum.

Aderat in eodem conventu Principum Ottocharus Dux Bohemorum unâ cum uxore sua: quem Philippus ut sibi conciliaret obsequio, pariformiter in Regem Bohemiæ fecit coronari per eundem Pontificem à quo fuerat & ipse coronatus. Quibus solemniter peractis, omnes qui aderant Episcopi, Principes, Comites & nobiles fidem, obedientiam & adhæsiōnem novo Regi suo Philippo, se in omni tempore servaturos juraverunt.

Philippus
devastat
Coloniens.

Post hæc initio mensis Octobris Rex Philippus unâ cum prædicto Bohemorum Principe coronato, magno suorum convocato exercitu, flumem Mosellæ trajiciens in manu valida contra fautores Ottonis fines Coloniensium ingreditur, & hostili ubique incurfu debachatur. Ryxmagen Buxam & multas in circuitu villas incendio consumpsit, & Archiepiscopo Coloniensium in omni regione damna fecit.

MCC.

Constantia
Imperatrix
moritur.

Anno Marquardi Abbatis IV. Constantia Henrici Imperatoris quondam vi. relicta vidua in Sicilia moritur, & juxta maritum in Ecclesia Panormitana cum honore sepelitur. Cujus filius Fridericus annos habens ætatis septem post multos suorum labores, anxietates & pericula Regnum maternum, Apuliam videlicet & Siciliam, vix tandem retinere potuit: incolis magno illum odio persequentibus propter tyrannidem Patris, quam in nobiles Regni ostenderat.

Lotharingi
ab Ottone
deficiunt.

Eo tempore Otto Rex Lotharienses in auxilium contra Philippum vocavit ad partes Rheni bellum statuens indicere adversus illum. Qui cum ad Rheni fluentia cum exercitu suorum venissent: circa opidum Andernach nuncupatum, confederunt, fixisque in campo tentorijs adventum adversariorum præstolabantur. Audientes verò Philippum Regem cum exercitu magno venturum & pedibus metuentes suis, nuntios ad eum miserunt occultos, & ab Ottone recedentes Philippo confœderati sunt: occultè tamen propter Colonienses in quorum proximo erant. Hinc priusquam voluissent eam ab Ottone defectionem in publicum fieri, adesse Philippum cupiebant, qui se venturum in proximo nuntiaverat.

Rex Phil-
ippus parat
exercitum.

Nefandum
scelus Lo-
thariensiu.

Interim itaque circa Andernach concordantes in papilionibus sub nomine quidem Ottonis, sed revera jam ab eo deficientes Philippi præstolabantur adventum, & multa circa perpetrabant nefaria. E quibus unum posuisse satis sit per quod cætera queant pensulari. Monialem quandam de vicino Monasterio S. Thomæ propè Andernacum, quidam de exercitu rapientes omnibusque indumentis spoliata melle toto corpore perungunt, & in plumis de lecto excussis volutant sicque monstruosè hirsutam caballo imposuerunt faciem illius ad bestię posteriora vertentes: ac miseram nimis plorantem risum movendi gratiâ per exercitum circumduxerunt. Cumque ridiculosum hoc, imò inauditum apud Christianos & miserabile spectaculum per aliquot dies circumdixissent, res tandem Regi Philippo innotuit, qui zelo Christianæ honestatis succensus omnes illius nefandi sceleris reos aquæ bullienti jussit tradi ut

di ut poenas tanti criminis morte caperent dignas. Rex itaque Philippus quemadmodum pollicitus fuerat cum venisset, Lothariensibus sibi cunctis memoratum oppidum Andernach imprimis obsidione vallavit, & cepit ac submisso igne funditus subvertit: Nam oppidani partes Ottonis sequebantur. Est enim oppidum illud in Diœcesi Archiepiscopi Trevirorum: sed dominium ad jurisdictionem respicit Archiepiscopi Colonienfis usque in præsentem diem. Interea cum hæc agerentur circa Rhenum Otto Rex coadunato suorum exercitu de Saxonia oppidum Archiepiscopi Moguntini in finibus Thuringiæ situm, quod Goslaria nominatur & nunc spectat ad Imperium: expugnare cœpit: & in cæteris pariformiter oppidis quæ partes sequebantur Philippi furorem suum ostendit. Sed Philippo mox cum exercitu suo appropinquante in auxilium obsessorum Otto recedere compulsus fuit.

Anno prænotato Conradus Archiepiscopus Moguntinus, Henricus Comes Palatinus Magdenburgensis frater Ottonis Regis, de Syria in Europam reversi sunt, rebus Christianorum, ut dictum supra, in malo statu relictis. Verum præfatus Archiepiscopus audiens inter Philippum & Ottonem pro Regno discordiam apud Sabinensem Ecclesiam suam in Italia statuit aliquamdiu moram trahere; ne præsens alteri favore partium cum detrimento vel sui vel Ecclesiæ Moguntinæ cogere: maximè propterea quod Philippum ab Innocentio Papa cognoverat excommunicatum. Cui si adhæreret suam contaminaret conscientiam: si contradiceret Moguntinam cui præerat desolationi videretur exposuisse Ecclesiam. Unde Papa Innocentius fidem & devotionem illius erga Romanam Ecclesiam collaudans quo modo absentandi se à Regno causam videretur habere legitimam Legatum Apostolicæ Sedis eum in Ungariam destinavit, ut pacem inter dissidentes fratres Hemmeradum & Andream, qui pro Regno contendebant suâ industriâ reformaret. Qui veniens in Ungariam dissidentes reduxit ad concordiam, & largiente Domino pacem toti Regno, quod videbatur prope interitum, restituit. Eodem igitur anno Conradus præfatus Moguntinæ Sedis Archiepiscopus, factâ inter fratres duos pace de Regno Ungariæ dissidentes, cum ad Ecclesiam suam rediret Domino vocante in itinere graviter infirmari cœpit, & morbo crescente in quodam oppido Lataviensis Diœcesis in Ducatu Austriae moriens ad cæleste Regnum transmigravit. Cujus corpus Wolfherus Pataviensis Episcopus, celebratis religiosissimè defunctorum officijs, ad Ecclesiam Moguntinam destinavit. Quo honorificè sepulto non parva de successore substituendo fuit exorta turbatio. Denique Rex Philippus audiens mortuum Archiepiscopum festinanter descendit ad Moguntiam, metuens ne fortè Ottoni consentaneus eligeretur successor. Cum igitur dies statuta advenisset eligendi, vota sua Canonici bifariam diviserunt: Nam una pars eorum Diepoldum Wormatiensem Antistitem in Archiepiscopum elegit, Philippo Regi consentientem. Quod factum improbens pars altera Sedem Apostolicam compellavit dicens: electionem non posse fieri liberam in præsentia Regis Philippi, propterea quod eligentes illi personam non placentem exponerentur periculo. Unde mox de civitate Moguntina hi qui Diepoldo contradicebant cum sibi adhærentibus, clam exeuntes navi descenderunt ad oppidum quod

Andernach
oppidum
incenditur.

Otto par-
tes Philippi
persequi-
tur.

Conradus
Archiepisc.
Mogunti-
nus.

Conradus
Archiepisc.
in Ungariâ
mittitur.

Conradus
Archiepisc.
Moguntinæ
obijt.

Duo in di-
scordia
fuerunt e-
lecti.

Sifridus a-
pud Bingen
eligitur.

Diepoldus
fugavit
Sifridum.

Sifridus
confirmatur
à Papa.

Archiepisc.
Colonienf.
adhæret
Philippo.

Rietburg
Castrum
Ecclesiæ
Spir. datur.

Muri Mo-
guntinens.
reædifi-
cantur.

Pessagium
multorum
ad Hieru-
salem.

Bertholdus
Comes no-
vi Castrum.

Bingen dicitur, per alveum Rheni ubi sine metu Regis congregati Sifridum majoris Ecclesiæ Præpositum contra Diepoldum in Archiepiscopum Moguntinum unanimiter elegerunt. Quod audiens Diepoldus cum magno exercitu Philippi Regis descendit ad Bingen Sifridum cum suis inde fugavit & oppidum cepit. Mox Sifridus ad Ottonem confugiens clementer ab eo susceptus est, & Regalibus ex more donatus, accepto post hæc Ottonis exercitu, memoratum oppidum Bingen obsidione cinxit, & tandem in suam potestatem recepit ex parte Diepoldi captis plurimis, ipso etiam vix per fugam elapso cum paucis. Cujus dissensionis turbatio multa Ecclesiæ Moguntinæ mala intulit, eamque graviter læsit. His diebus Papa Innocentius Guidonem Prænestinum Episcopum pro diversis Ecclesiæ negotijs Legatum misit in Germaniam: qui de singulari mandato Sedis Apostolicæ, reprobato Diepoldo & ejus electione cassatâ, Sifridum confirmans Moguntinæ Sedi ordinavit Archiepiscopum: qui ordinatus Archipræsul præfuit annis xxv. sed quamdiu Philippus Rex fuit in humanis nec Moguntiam intrare potuit, nec administrationem Pontificatus obtinuit. Item his temporibus Adolphus Coloniensium Archiepiscopus, Ottone quem elegerat in Regem & manibus suis coronaverat, ut supra diximus, deserto, ad Philippum se contulit & in gratiam ab eo susceptus partes ejus secutus est, & contra Ottonem constantissimè quoad vixit defensavit, quæ mentis ejus mutatio, quantum Innocentio Papæ displicuerit, non diu postea in sua depositione expertus fuit: de quibus omnibus suo loco per ordinem inferiùs mentionem faciemus.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato Conradus Comes de Zolre Burgravius in Nurenberg in præsentia Regis Ottonis constitutus, castrum Rietburg quod ab Ecclesiâ Spirensi tenuit in feudali beneficio, in manus Conradi Spirensis Episcopi liberum restituit: & ejus Ecclesiæ totum resignavit.

Hoc ipso anno muri civitatis Moguntinæ, quos Fridericus Imperator I. propter necem Conradi Archiepiscopi quondam dejecerat, sicut dictum est anno Manegoldi Abbatis vi. jubente Philippo reformantur.

Anno prænotato multi Principes, Episcopi, Duces, Comites, Nobiles & ignobiles in magna multitudine ad terram Sanctam ultra mare profecti sunt in subsidium Christianorum, qui anno priore illò transferant ad recuperandum sepulchrum Domini, quod Saraceni, ut supra diximus, occupaverant; per totum quippe orbem Christianorum Innocentius Papa III. crucem eodem tempore contra infideles prædicari mandaverat. Unde innumerabilis hominum multitudo utriusque sexus, divites & pauperes, claustrales quoque Abbates, Monachi & Moniales divino spiritu compuncti, in remissionem peccatorum suorum arduum & durum peregrinationis laborem ad Hierosolymitanum iter pro Christo subierunt. Inter quos fuit zelo devotionis non ultimus Bertholdus de Novocastro vulgariter Neuenburg in Brisgavio Argentinæ Diocesis, qui acceptâ pecuniâ comitatum suum cum omnibus attinentijs ejus Ecclesiæ Argentinenf. vendidit & tradidit in perpetuam possessionem: ipse autem cum unico filio suo & familia multa Hierosolymam profectus est, & ibidem in militia Domini nostri Jesu Christi usque ad mortem devotissimè perseveravit: coronam sine dubio felicitatis æternæ in cœlo consecutus.

tus. Cujus exemplo & alij complures provocati nobiles & ignobiles prædia sua pro pecunia commutantes ad terram Sanctam cum uxoribus & liberis transferunt, in obsequio Salvatoris fidelium usque ad mortem permanentes.

Eodem anno moritur Otto Comes de Höenburg Alsaticus in civitate Burgundiæ Bisuntina cum honore sepultus. Hic Gubernator citioris Burgundiæ constitutus ab Imperatore quondam Friderico I. justitiam maximè coluit, pacem tenuit, & pauperes ab omni violentia & oppressione potentium cuncto tempore defensavit: unde ab incolis terræ maximo honore, & non sine multorum lachrymis in terram sepultus, ut pater patriæ, quamvis alienigena, deploratus fuit.

Hoc ipso anno prænotato Lutholdus Episcopus Basiliensis, Raldevinus Comes Flandriæ, Adelbertus Comes de Spanheim & plures alij Principes Germaniæ, unà cum Gallicanis Comitibus multis profecturi ad terram Sanctam in subsidium Christianorum per Græciam iter facere instituerunt. Eo tempore quidam tyrannus Imperium Constantinopolitanum legitimis Imperatoribus aut occisis aut in carcerem retrusis, tenebat: cum ergo nostri pervenissent ad Constantinopolim, filium captivi & exoculati Imperatoris, qui ad Philippum Regem Germanorū & sororem suam fugerat, habentes in comitatu, urbem capiunt & fugato tyranno captivum Imperatorem educunt de carcere: qui cum cæcus esset, filium ejus, quem abduxerant Imperatorem faciunt, qui non diu postea in bello fuit occisus. Quo mortuo Raldevinus Flandriæ Comes omnium Principum consensu Imperator Constantinopolitanus factus est, & imperavit VII. annis. Quo procurante Græcorum Ecclesia Romanæ se authoritati subdidit, & primatum universalis convocationis Christianorum Papæ Innocentio & ejus Sedi debitum recognovit. Raldevinus verò Imperator Græcorum factus cupiens Germanicæ nationis homines plures habere secum, quorum fide & constantiâ levitas coerceretur Græcorum: propositis muneribus per nuntios & literas multos in brevi congregavit.

Anno item prænotato sancta Cunegundis Virgo, D. Henrici Imperatoris quondam ejus nominis II. æstimata conjux, Sifridi Comitis Palatini Cistrhenani filia, per Innocentium Papam III. canonizata catalogo inscribitur Sanctorum, anno ab ejus transitu ferme CLXX. cujus festum v. Nonas Martij colitur.

Anno quoque præscripto xv. Calend. Decembris obiit Hugo ex Priore de Witsaq in Anglia Carthusianæ Religionis, Episcopus Lincolnensis; vir in divinis scripturis doctissimus, Minister Christi fidelis devotus & Sanctus, qui virtutum decoratus ornatu magnus coram Deo & hominibus effulsit; Episcopi officium operibus & bonis & sanctis jugiter adimplevit, pro quibus æternæ felicitatis gaudia recepit: Christi Matrem semper intactam Virginem MARIAM, ejusque Genitricem sanctissimam Annam summo devotionis fervore in omni vita sua coluit. Quorum suffragium sibi affuisse in cunctis necessitatibus expertus fuit.

MCCI.

Anno Marquardi Abbatis V. Philippus Rex magno suorum coadunato exercitu rursus terras Archiepiscopi Colonienfis invadit omnèsq; sibi

Otto Comes de Höenburg Rex Burgundiæ obiit.

Constantinopolis capitur à nostris.

Raldevinus fit Imperator Græcorum.

S. Cunegundis canonizatur.

Hugo Episcopus Lincolnensis obiit.

Rex Philippus obsedit Coloniam.

sibi contradicentes potenter subijcit, & cuncta devastans, usque ad Coloniam pervenit. Urbem obsidione cingens victor tandem intravit, Archiepiscopum cepit, & tam ipsum quam cives in sua jurare verba coegit. Deinde subactâ sibi Provinciâ illâ totâ, cum multa prosperitate ad superiores Regni partes revertitur & crescens de die in diem contra suos adversarios valde roboratur. Quo ad partes Altiatæ reverso, Rex Otto cum magno exercitu insecutus pervenit usque ad imperiale oppidum Wisenburg, sed audiens Philippum sibi cum valida manu suorum velle occurrere ulterius progredi timuit, sed retracto pede in Saxoniâ reversus est.

Rex Otto
venit ad
wisenburg

Anno prænotato circa festum SS. Apostolorum Petri & Pauli venit ad Coloniam Guido Cardinalis Prænstinus Apostolicæ Sedis Legatus, qui de mandato Romani Pontificis Innocentij III. Regem Philippum publicè denunciavit excommunicatum, & omnes cum illo sentientes. Omnibus denique ad quos vel præsentia ejus pervenire potuit vel Epistolæ deferri, autoritate Apostolicâ, & sub excommunicationis pœna mandavit, quatenus Ottonem pro indubitato Rege susciperent, & Philippum ut rebellem Ecclesiæ & hostem publicum refugerent. Universos etiam imprimis ipsos Colonienſes à fidelitate, subjectione & juramentis, quibus Philippo fuerant obnoxii, confestim absolvit. Ibi tunc primùm Sifridus Moguntinus electus in Sabbato Quatuor Temporum mensis Septembris ab eodem Legato Presbyter fuit ordinatus, ac Dominicâ sequenti in Archiepiscopum consecratus, ac deinde cum literis commendatitijs tam ipsius Cardinalis, quàm Regis Ottonis ad Papam Innocentium Romam directus pallij honore donatus est. Verumtamen quamdiu vixit Rex Philippus ad quietam possessionem Moguntinæ Ecclesiæ, ut suprâ diximus, pervenire non potuit.

Rex Philip.
pº excommu-
nicatus de-
nunciatur.

Sifridus
Moguntinº
ordinatur
Archiepisc.

Eodem anno Rex Philippus magnum Principum & Episcoporum atque Nobilium sibi faventium conventum habuit in Babenbergenſi civitate Francorum Orientalium, ad cujus Imperium multi Pontifices, Abbates, Duces, Marchiones, Comites & Nobiles convenerunt. Quibus cum Rege Philippo in eadem urbe perseverantibus & negotia Regni ex more tractantibus, ossa Sanctorum Henrici Imperatoris & Cunegundis Imperatricis de terra levata sunt, infinitis stupendisque miraculis coruscârunt. Ubi innumerabilis multitudo fidelium utriusque sexûs hominum etiam de remotioribus locis convenit, quæ Dominum Jesum in Sanctis suis noviter canonizatis collaudavit.

Rex Philip-
pus curiam
habuit in
Bamberg.

Corpora S.
Henrici &
Cunegundis
de terra
levantur.

Ordinis
Prædicato-
rum initiũ.

His temporibus sanctus Dominicus Hispanus ex oppido seu pago, qui dicitur Calaroga, oriundus, vir multarum virtutum Ordinem fratrum Prædicatorum instituit, quem Innocentius Papa confirmavit.

Cyrellus
Prior Ge-
neralis Or-
dinis Car-
melitarũ.

Claruit his quoque temporibus Cyrillus Presbyter & Monachus Montis Carmeli in partibus transmarinis, natione Græcus, ejusdemque Ordinis in terra Sancta priusquam venisset in Europam tertius Prior Generalis. Vir magnæ sanctitatis & prophetico spiritu illustris: cui Omnipotens per Angeli ministerium plura secreta revelasse dicitur, dum argenteis tabulis divinitus scriptis honoratur. Scripsit ergo ex Angelica revelatione informatus de futuris prognosticon lib. I. qui sic incipit: *Tempore Annorum Christi.* Epistola verò, quam ad Abbatem Joachim de Calabria

bra præmi-
Scripturam de
quoque plures
nus. Adhuc
nathenavente
tum congregare
põr ad unitate
is, quibus & i
contendavit.
tum conduci
sermones ad
nostræ lectio
poribus Papi
preis doctor g
tor: quicript
linna: quod e
non inuile.
tionis notu
Petrus Cane
diciſſimus &
logorum ap
converſatio
monstravit
dimus ſibi
Aliud quod
ris ſib. m.
varias De
His e
Monasterij
Diocesis,
cientibus d
gione præ
ſcula: de
mus enim
Monialis
dum Eccle
tus Abbas
Clarevalle
ſanctimoni
gularique
cremica a
racula ho
diverſa h
compolui
Cl
ſienſis qu
habens in
clara vol

bria præmisit sic incipit: *Domui totius divine sapientie Abbati Joachim, &c.* Scripsit etiam de origine & progressu Ordinis sui lib. unum. Epistolas quoque plures & varios tractatus composuit, quos necdum vidimus. Adelredus quoque Abbas Cisterciensis Ordinis (cujus nomen Monasterij invenire non potui) hæc tempora tum eruditione scripturarum, tum integritate morum illustrans nimium reddidit clariora. Qui scripsit ad utilitatem fratrum suorum non spernendæ lectionis plura opuscula, quibus & illis mirificè profuit: & nominis sui memoriam posteris commendavit. E quibus nos vidimus opusculum viris claustralibus multum conducibile, quod *Speculum charitatis* prænotavit lib. I. Homilias & sermones ad fratres plures composuit: & alia multa, quorum exempla ad nostræ lectionis memoriam minimè venerunt. Claruit etiam his temporibus Papias natione Lombardus homo sæcularis literaturæ non ineptus doctor græcè simul & latinè peritus. Grammaticus insignis & Rhetor: qui scripsit de ordine dicendi lib. I. Dictionarium quoque linguæ latinæ, quod ejus nomine Papiam vocant Grammatici, opus meo judicio non inutile. Alia insuper nonnulla scripsisse dicitur quæ ad nostræ lectionis notitiam hæcenus non venerunt. Floruit his quoque temporibus Petrus Cantor Ecclesiæ Parisiensis in Gallia vir in divinis scripturis eruditissimus & in sæculari Philosophia non infimè doctus, qui scholæ Theologorum apud Parisios gloriosè docendo multis annis præfuit: & bonæ conversationis exemplum non minus opere quàm sermone cunctis demonstravit. Scripsit ingenij subtilis plura opuscula: è quibus nos vidimus subiecta. Volumen unum quod prænotavit: *Verbum abbreviatum*. Aliud quoque prætitulavit: *Distinctionem*. De Sacramento quoque Altaris lib. III. De varijs miraculis sui temporis lib. I. Sermones & epistolas varias. De cæteris verò, quæ multa feruntur, nil vidimus.

His etiam diebus adhuc claruit in humanis Theodoricus Abbas Monasterij S. Disibodi Præfultus in Comitatu Spanheimensi Moguntinæ Diocesis, quod eo tempore adhuc fuit Ordinis nostri, sed postea Cisterciensibus donatum fuit, ut suo tempore dicemus: Vir doctus & multâ Religione præclarus, qui scripsit ad ædificationem fidelium nonnulla opuscula: de quibus pauca ad nostræ lectionis notitiam pervenerunt. Vidimus enim duntaxat opusculum ejus de vita & miraculis S. Hildegardis Monialis & Præpositæ Monasterij D. Ruperti Ducis juxta Bingen oppidum Ecclesiæ Moguntinæ, quod in libros quatuor partiens distinxit. Petrus Abbas Cluniacensis in Burgundia Ordinis nostri Beato Bernardo Clarevallensi contemporaneus, vir doctus & morum integritate ac vitæ sanctimoniâ præclarissimus, ingenio placidus, sermone luculentus, regularisquæ disciplinæ zelator præcipuus, scripsit de vita & conversatione eremitica ad petitionem cujusdam amici lib. I. Item revelationes in miracula suo tempore facta lib. II. Epistolarum ad S. Bernardum & alios diversos lib. I. Sermones & Homilias plures habuit ad fratres & varia composuit adhuc nobis incognita.

Claruit his etiam temporibus Stephanus Anglicus Gymnasij Parisiensis quondam moderator & decus, in scripturis divinis exercitatum habens ingenium, qui scripsit super quinque libros Moyfi totidem præclara volumina. In librum Josue commentariorum volumen insigne.

Adelredus
Abbas &
Doctor.

Papias
Grammaticus
Doctor.

Petrus Cantor
Parisien-
sis Do-
ctor.

Theodori-
cus Abbas
nostri Or-
dinis.

Petrus Ab-
bas Clunia-
censis.

Opuscula
ejus.

Stephanus
Anglicus
Doctor.

Wernherus
Abbas S.
Blafij.

In ludicum lib. i. In quatuor libros Regum volumina totidem. In duodecim Prophetas minores totidem libros ſive volumina. Multa denique & alia lucubrariſſe dicitur, quæ ad noſtræ lectionis noticiam necdum pervenerunt. Wernherus S. Blafij Martyris Abbas in Nigra ſilva Conſtantiſis Dioceſis noſtri Ordinis, vir in divinis ſcripturis longo & continuo ſtudio eruditus, & ſæcularis literaturæ non ignarus, ingenio promptus, & clarus eloquio: ſcripſit ad ædificationem legentium opus præclarum, ex dictis SS. Patrum ſuper Evangelia per circulum anni quod prænotavit: *Deſolationum ſive Deceptionum SS. Patrum*. Sermones etiam ad plures ad inſtructionem Monachorum & pleræque alia composuit, quibus nomen ſuum immortalitati dedit.

MCCII.

Rex Otto
colloquiū
ſuorum ha-
buit.

Anno Marquardi Abbatis VI. Indictione Romanorum quinta, Otto Rex colloquiū ſuorum Principum atque Nobilium habuit apud S. Servatium in ſuperiori Trajecto ſuper Moſam, ubi multos & varios contra Philippum & ſibi ad hærentes habuere tractatus. Ubi pro confirmatione ſuæ partis Rex Otto pacem inter Ducem Brabantia & Comitem Gellria reformavit: qui undecunque contractis copijs non ſine partis utriuſque damno & incommodo jam ſe mutuò ad bellum paraverant. Eodem anno XIII. die menſis Maij, quæ fuit dies ante Domini Aſcenſionem III. terræ motus factus eſt in Syria magnus, vocæſque in aère nimis terribiles audita ſunt, & timuit omnis homo magna que pars Urbis Archonenſis cum Palatio Regis corruit; & populus interij multus, Tyrus etiam penè omnino ſubvertitur. Archas oppidum munitiſſimum ad ſolum cum muris, turribus, & cunctis ædificijs diruitur. Tripolis quoque eodem terræ motu corruit; & multa millia hominum perierunt. De hinc ſterilitas terræ ſecuta eſt, & maxima hominum mortalitas.

Terræ
motus ci-
vitates ſub-
vertit.

Anno prænotato moritur Conradus Epicoſopus Argentinenſis; cui Henricus ex Comitibus de Veringen ſucceſſit: vir bonus, religioſus & multum devotus, amator pacis, Cleri deſenſor & pauperum Advocatus pientiſſimus; qui tandem anno poſt electionem ſuam quarto vix potuit obtinere conſenſum ab Innocentio Papa, ut munus conſecrationis à Senonenſi Archiepiſcopo ſuſciperet. Cujus retardationis cauſa Rex Philippus erat, cujus ſequi partes omnino cogebatur invitus, niſi Eccleſiam ſuam & totam Alſatiam deſolationi voluiſſet exponere. Quod Innocentio Papæ non parum diſplicuit, qui Ottoni conſentiens Philippum totis viribus tam per ſe quàm per alios quantum potuit perſecutus fuit.

Henricus
ſit Epicoſ.
Argentini.

Imperij
Tartarorū
initium.

Hoc ipſo anno Tartari cum uxoribus & filijs ab Indiæ montibus egreſſi per vicinas provincias ingentes prædas egerunt; quibus cum tempore aſſueti, Parthos deinde petunt, & pari terrore Mediam, Aſſyriam, Perſiam, Armeniamque & Sarmatiam longo tempore pervagantes, demum circa litora Mæotidis paludis manſiones acceperunt. Hæc gens ferociſſima in maximam multitudinem brevi tempore creſcens, fuit ante hæc ſub ditione unius Regis conſtituta, cui nomen erat Priamus. Qui cum eſſet potens & dives vidit eos multiplicari & in paſcuſ commorari; unde fiebant divites valde: cum inter eos eſſet alienigena timuit quòd vel ſibi vel filijs aliquando fierent rebelles, conſilio igitur inito mandavit eos dividi & diſpergi per Regnum, ut conſpirandi nullam omnino invenirent

rent opportunitatem. At illi mandatum Priami graviter ferentes indignati sunt exeuntesque de Regno ejus in loca montuosa, ubi essent tutiores in unum omnes convenerunt, sibi que de suis Regem eligentes proprium, nomine Cingnis virum sapientem, probum, justumque; & in armis strenuum solemniter coronarunt; qui congregans infinitam multitudinem Tartarorum super eos potenter imperavit, & multa cum alijs nationibus praelia gessit. Post coronationis peracta solemnia nuntios misit ad Priamum Regem postulans sibi unam ex filiabus suis dari uxorem. At ille nimium indignatus preces ejus arroganter contempsit, vocans eum servum fugitivum; minabatur se gravem de illius temeritate sumpturum ultionem, nuntiosque injurijs & contumelijs affectos ad eum remisit. Quibus Cingnis Rex novus Tartarorum auditis iratus est valde, & cogitans in animo suo magnam contra Priamum exercere vindictam, maximum suorum congregavit exercitum: & paravit se contra illum potenter ad bellum. Convocatis vero Magis & Astrologis suis, sciscitabatur ab eis quem finem esset in bello habiturus, & quis victor evaderet. Qui arundinem per medium scindentes in duas partes aequales dividerunt; in quarum altera nomen Priami, in altera vero Cingnis descripserunt dicentes ad Regem: considera has partes, & illa, qua nobis conjurantibus super aliam nullo contingente ascenderit; illius Rex victoriam obtinebit. In cantatione itaque Magorum peracta, particula, qua nomen Cingnis continebat inscriptum, nullo movente super aliam qua Priami dicebatur, ascendit: & victoriam Tartaris futuram ostendit. Factum est anno Conradi II. Abbatis undecimo, Dominicae vero Nativitatis MCLXXXVII. indictione quinta.

Cingnis itaque Rex I. Tartarorum jam de victoria certus bellum contra Priamum adoritur, ipsum superans interfecit & omne illius Regnum suo dominio in paucis annis totaliter subjecit. Vixit autem Rex Cingnis postquam Priamum devicerat annis VII. & multa praelia gerens cum victoria, in magna gratia & amore Tartarorum propter probitatem & justitiam, quam tenebat, & postea mortuus est, & in quodam monte altissimo sepultus est: cum hominibus emptitijs & servis, quos Tartari ejus amore occiderunt, aestimantes quod ei obsequium exhiberi sint mortuo in vita futura.

Post hunc regnavit Mangu Chaan sub quo Tartari primum fines suos egressi sunt Assyriam, & alias Regiones, quas diximus pervagantes. Quo mortuo regnavit Chyri Chaan; post quem Cachim Chaan, post quem secundus Mangu Chaan; & post illum tertius Mangu Chaan; post quem Cabhay Chaan Rex Magnus, qui Imperium Tartarorum valde ampliavit dilatans illud in longitudine ab oriente in occidentem a montibus Indiae usque ad fines Germaniae per miliaria M. & CCC. Qui mortuus cum primo Rege Cingnis & alijs in eadem monte, qui dicitur Altayn, sepultus est: cui Ergovil Chaan in Imperio successit.

MCCIII.

Anno Marquardi Abbatis VII. in die S. Nicolai Pontificis Conradus Episcopus Herbipolensis justitiae cultor & executor infatigabilis, & ob hoc impijs & sceleratis hominibus odiosus, a Bodone & Henrico militibus, altero de Ravensburg, altero vero de castro Reinstain, in platea publicae

Cingnis
primus
Rex Tar-
tarorum.

Cingnis
Rex filiam
petit Priami.

Priamus
noluit po-
stulata co-
cedere.

Victoriam
Regi Magi
promittunt.

Cingnis
Rex Tar-
tarorum
superat
Priamum.

Successio
Regum
Tartarorum.

Conradus
Episc. Her-
bipol. occi-
ditur.

Henricus
fit Episc.
Herbipol.

Quare di-
ctus fuerit
caesus.

Interfecto-
res Episc.
pro pœni-
tentia Ro-
mam va-
dunt.

Exemplar
Epistolæ
Innocentij
Papæ de il-
lorum pœ-
nitentia.

Hugo Car-
dinalis eos
audivit.

blica memoratæ civitatis crudeliter occisus est. Conrado venerabili Pontifice mortuo atque sepulto, Magister Henricus Doctor Parisiensis natione Francus Orientalis in Pontificatu Herbipolensi Ecclesiæ successit; & præfuit annis IV. mensibus VII. diebus IX. Hic de humili profapia ortus, in pueritia sua ad literas à parentibus positus fuit: qui totum desiderium suum ad scientiam scripturarum applicuit, & cum tempore in omni genere eruditionis doctissimus evasit. Doctor tandem sacra Scripturæ promotus, in Gymnasio Parisiorum apud Gallos Theologorum scholæ multo tempore præfuit: & plures in ea facultate discipulos egregios informavit. Post hæc reversus in patriam memoratæ Ecclesiæ Canonicus & Scholasticus factus est, & postremò Episcopus. Fuit autem vir undecunquè doctissimus, & non minus vitæ merito quàm eruditione scripturarum reverendus. Hunc homines elatione & superbiâ pleni, qui mundana sapiunt, & carnis spurca secuti casei agnomine perdespectum notantes: Bischoff Râß vnd Brodt vulgariter nuncupabant, propterea quod vel caseum habebat in delicijs, vel de humili ac paupere mendico scholari creverat in Principem. Porrò crudelissimi paricidæ memorati, peracto scelere, mox, quos habebant ad manum, assensis caballis de civitate fugerunt. Qui tandem pœnitentiâ ducti, Bodo videlicet & Ravensburg miles & Henricus de Reinstain ejus Vasallus, cum servitoribus suis Heroldo & Conrado Romam profecti biennio post factum elapso: gravem ab Innocentio Papa III. sed necessariam & pro demeritis dignam pœnitentiam susceperunt, cujus modus & forma in literis ejusdem Pontificis pleniùs exprimuntur: quarum exemplar his libuit annectere.

Innocentius Episcopus servus servorum DEI universis Christi fidelibus has literas inspecturis salutem & Apostolicam benedictionem. Quàm execrabile facinus & piaculare flagitium perpetraverint, qui ausu temerario atque sacrilego manus impias in Christum Dominum nequiter iniecerunt, bona memorie Conradum Herbipolensem Episcopum, Imperialis aule Cancellarium crudeliter occidentes fieri potius libet quàm referre. Verùm cum divina pietas humanam impietatem excodat, & miserationibus Domini miserie hominum comparari non possint: cum nihil Dominus mortem peccatoris, sed magis ut convertatur & vivat, utpote qui patiens & multum in misericors est & prestabilis super malitia: Nos qui licet indigni vices ejus exercemus in terris, scientes quod majus gaudium est Angelis super uno peccatore pœnitentiam agente quàm super nonaginta novem justos, qui non indigent pœnitentiâ, quantumcumque deliquerint hujusmodi homicide, non potuimus, nec debuimus pœnitentibus aditum veniæ denegare; cum noverimus dixisse Dominum per Prophetam: in quacumq; hora peccator conversus fuerit & in genuerit omnium iniquitatum ejus non recordabor amplius. Bodonem igitur, Henricum quoque Vasallum ejus milites, cum Heroldo & Conrado servientibus suis ad nostram præsentiam venientes & confitentes se prædictum Episcopum occidisse; cum de suis excessibus lachrymabiliter pœniterent, & humiliter postularent pœnitentiâ à nobis pro tanti sceleris immanitate injungi; quia pœnitentibus non est indulgentiæ janua præcludenda, de fratrum nostrorum consilio, dilecti filio Hugoni, tituli S. Martini Presbytero Cardinali, commissimus audiendos, &c.

Qui confessione illorum auditi, fecit eos nudos coram nobis in bracciis, tortas habentes in collo diebus aliquot in frequentia populorum astare, de mandato nostro

talem pœnitentiam illis injunxit : ut nunquam de cetero nisi contra Saracenos vel ad defensionem vite armis utantur. Varium, griseum, ermelinum, & pannos coloratos non portent. Ad publica spectacula non accedant, & conjugati non contrahant matrimonium post mortem uxorum, eantque quàm citò poterunt in Hierosolymitanam provinciam per quatuor annos ibi contra Saracenos Domino servituri. Bodo vero, qui major extitisset, tres vel duos vel unum saltem in suis expensis adducat, & donec ipsi quatuor execrabiles homicidæ iter Hierosolymitanum arripiant, sicut publicè pœnitentes, discalciati & lanceis induti vestimentis, incedant. Secundam, quartam, & sextam feriam, quatuor tempora, vigilasque Sanctorum solemnes in pane & aqua jejunabunt. Tres in anno Quadragesimas, videlicet ante Resurrectionem, Pentecosten, & Nativitatem Domini faciant. Carnibus nisi tantum in eisdem festivitibus tribus non vescantur. Eaque die quâ predictus Episcopus fuit occisus, carnes non comedant in æternum. Orationem Dominicam decantent centies inter diem & noctem & genuflectiones faciant quinquaginta. Corpus & Sanguinem Domini nisi in ultimo articulo mortis non sumant. Cum fuerint ultra mare quartam & sextam feriam, Sanctorum vigilas & quatuor tempora, sicut dictum est, in cibo quadragesimali jejunent. Carnes comedant die Dominicâ & quintâ feriâ tantum. Orationem Dominicam dicant & genuflectiones faciant prætaxatas. Quandoque aliquam civitatem Alemannicam poterunt securè intrare, ad majorem Ecclesiam nudi procedant tantum in braccis cum torta in collo & virgis in manu, & à Canonicis ejusdem Ecclesiæ recipiant disciplinam. Si verò questum fuerit cur hoc faciant, dicant se hoc facere pro sceleris perpetracione jam dicti satisfactione. Si quando forè in civitate Herbipolensi poterint esse securi, in Resurrectione, Pentecoste, Nativitate Domini ac in solemnitate majoris Ecclesiæ videlicet sancti Kiliiani, exant civitatem & nudi inde cum braccis tantum, tortam in collo & virgas deferentes in manu : & sub missæ celebratione majoris, ad Ecclesiam Cathedralē accedant, & ante Episcopum & Canonicos se prosternentes in terram, petant humiliter & recipiant ab eis disciplinam. Cum autem de partibus redierint transmarinis ad Apostolicam Sedem accedant, recepturi consilium & mandatum. Datum Laterani XIV. Kalendas Martij Pontificatus nostri anno VI. Domini verò 1204. Amen fiat. Hugo denique Presbyter Cardinalis Tituli sancti Martini supradictus, cui Papa Innocentius Pœnitentiarij supra homicidas illos commiserat officium, literas absolutionis eorundem scripsit ad memoratum Magistrum Henricum Ecclesiæ Herbipolensis Electum Antistitem quarum tenor iste est:

Venerabili Fratri & speciali amico Magistro Henrico DEI gratiâ Würzburgerensi Electo: Hugo miseratione divinâ tituli sancti Martini Presbyter Cardinalis cum sincera dilectione salutem. Latores presentium Bodonem & Henricum milites, Heroldum & Conradum servientes ad Sedem Apostolicam accedentes de mandato Domini Papæ à vinculo, quo tenebantur, excommunicationis absolvimus: eosque ad vos remittimus absolutos. Quibus de mandato summi Pontificis pœnitentiam injunximus, quam ipse Dominus Papa literis Apostolicis per totam Teutoniam scribit. Quapropter Apostolicâ auctoritate mandamus quatenus omnes illos de eorum familijs, quos consilium, auxilium, aut favorem ad maleficium perpetrandum ipsis præstitisse inveneritis, ad Romanam Curiam absolvendos remittatis. Mulieres autem de illorum familijs, quæ ad scelus jam dictum consilium & favorem ipsis dederunt absolutas, eisdem pœnitentiam secundum qualitatem delicti & personarum imponentes quam videritis expedire, & postea illas ad Eccle-

Tri

siastica

Hierosolymam ire jubentur.

Tres quadragesimas faciant.

Quomodo in terra Sancta jejunent.

Quomodo in Herbipoli pœnitent.

Hugo Cardinalis.

Exemplar Epistolæ Cardinalis ad Episcopum Henricum.

Mulieres absolvar ipse Episcopus.

ſtaſtica Sacramenta, & non prius admittatis. Valet in Domino ſemper. Datum Romæ duodecimo Kalendarum Maij.

Philippus
devaſtat
Thuringiã.

Anno prænotato Philippus Rex in manu ſuorum valida intravit Thuringiam contra Hermannum provincialem Comitem, quem ſermone patrio Landgravium appellamus, ejus Imperio eatenus inobedientem atque rebellem: in eo vel maximè quòd Sifrido Moguntino Archiepiſcopo adhereret ſimul & Romano Pontifici Innocentio, recedens ab ejus fide, quam prius juraverat. Propterea quoque redditus & proventus memoratæ Eccleſiæ Moguntinæ in Thuringia cedentes in uſus ſui hoſtis, hoc eſt, Regis Ottonis ſimul & ipſius Archiepiſcopi converſiſet. Conſiderans autem quòd Rex Odocharus cum Bohemis & Palatinus Comes cum ſuis in magna multitudine armatorum Hermannò veniſſet in adiutorium, congregari cum eiſtimuit: ſed ferro & incendio conſumens omnia in circuitu, ſe cum ſuis in Erpfurdiam recluſit. Quo Comes Provincialis comperto, exercitum tam ſuum quàm auxiliatorum propius juſſit accedere, & Philippum Regem in oppido fortiter obſidere. Obſeſſa eſt igitur Urbs illa novem diebus.

Erpfurt
obſidione
vallatur.

Philippus
exivit de
oppido no-
ctæ.

Philippus igitur in oppido clauſus mediâ nocte cum paucis exiens ad Marchionem Miſnenſem ſe contulit, & ejus auxilium pro liberandis de obſidione militibus imploravit. Quibus oppidum fortiter defendentibus, nihil obſidentium machinamenta nocuerunt; audientes tamen Principes adverſarij Philippum non eſſe cum militibus in oppido, ſed illum ad Marchionem refugiſſe, obſidionem, quæ diebus novem duraverat, ſolverunt, ſicque milites Philippi abierunt. Interea ſupervenit Rex Otto cum ſuo exercitu & convocatis Principibus, ſibi faventibus Conventum Generalem in Urbe Mersburg in menſe Auguſto celebravit. Ibi Hermannus Landgravius & Odocharus Rex Bohemorum qui à Philippo jam pridem defecerant propter excommunicationem & mandatum Innocentij Papæ, Regi confederati ſunt, & in ejus fidem juraverunt. Aderat & Guido Prænſtinus Epicoſopus Apoſtolice Sedis Legatus, qui Ottonem vice & nomine Innocentij Papæ in feſto ſancti Bartholomæi Apoſtoli denuo in Regem coronavit.

Otto coro-
natur in
Mersburg.

Theodori-
cus Comes
Hollandiæ
obijt.

Anno etiam prænotato mortuus eſt Theodoricus Hollandiæ Comes, qui filium Principatus ſui non habuit: ſed filiam duntaxat unicam reliquit, quam, patre mortuo, Comes quidam de Lo mox ſibi uxorem rapuit, & Comitatum Hollandiæ ſuæ ditioni ſubjugavit. Quod moleſtè ferens Wilhelmus frater Comitis defuncti, magnum amicorum congregavit exercitum & conſertis manibus Lohenſem Comitem de Hollandia potenter expulit, & fratris ſui filiam reduxit.

Libri De-
cretalium
publican-
tur.

Hiſtemporibus Innocentius Papa III. quinque libros Decretalium compoſuit, quos legi publicè in ſcholis & Gymnaſijs omnibus mandavit: ex illo tempore facultas juridica multùm ampliata eſt, & ceperunt viri in utroque jure multiplicari doctiſſimi & varia ſcribere. E quorum numero fuere præcipui Henricus vir illuſtris & ſpectabilis, qui primùm Romæ poſtea Boſoniæ leges docuit & multa in jure ſcripſit. Pileus quoque Modocenſis, qui ſcripſit de ordine judiciorum. Item Bargorotus qui & ipſe plura ſcripſit. Placentinus, ſimiliter Roſfredus Beneventanus. Azo Bononiensis, Ægidius de Fucarijs. Bonagiada Aretinus, & plu-

res.

res alij cum eis, & post eos, elimata conscripserunt opuscula. Ab isto tempore & deinceps Capitulum triennale, sive generale, quod provinciale vocamus, Abbatum Ordinis nostri coeptum est celebrari, quemadmodum in 30. libro memorati opusculi Decretalium continetur sub Titulo de statu Monachorum C. quod incipit, *in singulis.*

MCCIV.

Anno Marquardi Abbatis VIII. cum Lupoldus, sive ut alij volunt Diepoldus, Ecclesie Wormatiensis Episcopus, qui se, ut supra diximus, contra Sifridum pro Archiepiscopo Moguntino gessit, Philippo Regi excommunicato pertinaciter adhærens, omnibus bellis interesset personaliter, manu sua pugnaret ut miles, spoliaret Monasteria & Ecclesias, opprimeretque sine miseratione pauperes, & plura in Deum & homines committeret mala, per literas monebatur Papæ Innocentij à tam nefandis sceleribus desistere, & mandatis Apostolicis, ut decebat Episcopum, humiliter obedire, quem monita salutis spernentem Papa tandem excommunicavit, & postremò per sententiam deposuit. Hic nimis contumeliosus & datus in reprobum sensum plura Monasteria, & Ecclesias suo spolavit ornatu, & familiares suos semper ad nefanda provocavit. Cui cum dicerent: Domine, non licet nobis spoliare Ecclesias, ille respondebat: cum ossa mortuorum tollitis, tunc Ecclesias, & cœmeteria spoliatis. Temeraria hominis locutio, de meritis suis condignam ultionem non evasit. Depositus & excommunicatus nihil curavit, in sua pertinacia, ut antea permanfit. Nihilominus mortuo Rege Philippo, in dispendium Ottonis ad Episcopatum restitutus est.

Anno pranotato in mensè Julio Philippus Rex magno suorum congregato exercitu Thuringiam denuo contra Hermannum Landgravium ingreditur, & in primis oppidum Wizenfe obsidione vallavit, & in deditionem accepit. Deinde Regem Bohemiæ Odocharum cum magna multitudine in auxilium Hermannum cum Comite Palatino properantem primo aspectu fugavit: omniaque per circuitum oppida & præsidia capit, spoliat, incendit ac funditus destruens subvertit. Videns Provinciæ Comes sui desolationem Principatus, & quod Regis Philippi animositatem & impetum ferre nullatenus possit, maximè quia Bohemi, quos in auxilium sui vocaverat relictis castris nocte aufugerant, animo fractus est: acceptoque suorum consilio, pedibus Philippi Regis provolvitur, gratiam petijt, & impetravit: sed & sua omnia illius Imperio humili voto submitit. Post hæc Adolphum Coloniensem Archiepiscopum ad se vocatum in oppidum Andernach juxta Rhenum cum multa industria sibi reconciliat, & ut Ducem Brabantiæ ac reliquos Lotharingiæ Nobiles sibi efficiat fideles, decem millia Marcharum ei donat, & Salveld dudum ab Ecclesia Coloniensi alienatum ei restituit: ac plurima se daturum repromisit. His promissionibus ac muneribus allectus præfatus Archiepiscopus Adolphus Sacramentum, quod dudum fecerat Ottoni parvipendens, perjurium non metuens, nec sententiam excommunicationis magnificiens, circa Festum S. Martini cum Duce memorato Brabantiæ ad eum secundò venit in oppido Confluentino: ubi ambo in ejus arma jurantes fidem promiserunt. Quibus ut optaverat ritè per actis, Rex Philippus cum toto suorum & noviter sibi confœderatorum exercitu descendit

Capitulum Ordinis nostri provinciale,

Episcopus Wormatiensis depositus,

Temerariū dictum hujus Episc.

Rex Philippus devicit Hassones.

Hermanus se Regi submitit.

Adolphus Coloniae Archiepiscopus Philippo confœderatur.

Philippus
coronatur
Aquisgrani.

scendit ad Aquisgrani & in Ecclesia B. MARIE semper Virginis à præscripto Archiepiscopo magna cum solemnitate denuo coronatur in Regem sub frequentia populorum.

MCCV.

Philippus
denuo eli-
gitur & co-
ronatur.

Anno Abbatis Marquardi XI. inchoato Philippus Rex magnum conventum Principum Aquisgrani celebravit: ubi consilio suorum accepto ut libera Principibus permaneret electio secundum consuetudinem antiquitus laudabiliter observatam, nomen Regium, & Coronam deposuit: & quatenus concorditer denuo eligeretur ab omnibus qui aderant petijt, & impetravit. Quem secundò electum Archiepiscopus Colonienfium Adolphus, ut antea diximus, in magna solemnitatis pompa, unà cum uxore sua nomine Maria Constantinopolitani Regis filia, congaudentibus qui aderant cunctis, denuò coronando sublimavit. Dum hæc agerentur in Palatio Aquisgrani circa Regem Philippum, Otto Rex apud Saxoniam gravi detinebatur infirmitate, & quod morbo intolerabilius videbatur omnium penè auxilio Principum fuit destitutus. Guido autem Prænestinus Episcopus qui legatione Sedis Apostolicæ fungebatur pro Rege Ottone cum audisset factum in Aquisgrani per Adolphum Colonienfium Archiepiscopum, ad Innocentium Papam literas mittens & nuntios de perfidia illius plenam direxit informationem. Cui Papa rescribens Adolphum iussit ab Archipræsulatu suo deponi.

Rex Otto
infirmatur
& deseritur.

Marquardus
Abbas mor-
itur.

Anno prænotato Marquardus hujus Monasterij Reverendissimus Abbas quartanarum febrium gravissimo cœpit dolore vexari. Quibus diebus tandem ad mortis extrema deveniens susceptus SS. Ecclesiæ Sacramentis, vicesimâ die mensis Januarij in Domino quievit, ante altare S. Nicolai Episcopi non sine lacrymis Fratrum suorum debito cum honore sepultus: multis, ut supra dictum est, tribulationibus omni tempore sui regiminis fuit afflictus: & magnos ab Advocato suo Comite Adelberto sustinuit persecutiones. Philippo namque Rege per Innocentium Papam, ut sæpe diximus, excommunicato, Marquardus Abbas & Hirsaugiana Congregatio tota Romanæ partes Ecclesiæ in omnibus sequebantur præcessorum suorum confirmati instituto pariter & exemplo: qui Romanis Pontificibus semper obedientes, nulla schismaticorum vel excommunicatorum consortia admiserunt. Hac de causa memoratus Comes Adelbertus, qui Philippo Regi excommunicato pertinaciter adhæsit, eò magis persequebatur Marquardum, quod neminem noverat ejus protectorem, quòdque scierat illum Romano Pontifici consentientem, unde factum est, ut Romam in propria persona semel cogere adire crebrius autem per nuntios & literas Dominum Apostolicum pulsare: quatenus paternâ miseratione subveniret filijs, pro honore & obedientia Romanæ Sedis miserabiliter afflictis.

Multa vi-
vens susti-
nuit adver-
sa.

Monachi
pelluntur
de Mona-
sterio per
Comitem
Adelbertum.

Comes etenim memoratus maligni spiritus instinctu seductus plurimam partem fratrum probris, & contumelijs affectam exulare à Monasterio tempore aliquanto compulit, & loco multa damna in substantia rerum temporalium fecit. In hac miseria fratres pane arcto & aquâ brevi alijsque pluribus incommodis afflicti sunt, præter Deum neminem habentes consolantem. Tandem divina miseratione pauperes suos non deseruit, sed auctore malorum è medio sublato, pacem oran-
tibus

tibus dedit. Marquardus autem pacem bonam consecutus duo ambitus claustralis latera vetustate nimia penè collapsa cum alijs ædificijs pluribus in Monasterio magnificè reparavit. Murum quoque ante fores Monasterij præclaro & insigni opere inchoavit: quem morte præventus consummare non potuit.

Ambitus
duo latera
instauran-
tur.

Fuit etenim vir sanguine, moribus, ingenio, & sapientiâ clarus, Regibus & Principibus notus, qui tempore confusi & perturbati Imperij Philippo & Ottone dissidentibus Romanæ partes Ecclesiæ, ut verus obedientiæ filius semper secutus, impiorum tyrannidem sustinuit, pro quibus multimoda sibi præmia in celo comparavit.

De Lutfrido hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbate XXII. qui præfuit annis xi. diebus xv. & varijs gestis illius temporis.

Mortuo Reverendissimo hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbate Marquardo, anno & die præscriptis, ejusque cadavere debito cum honore ac reverentia tradito Ecclesiasticæ sepulturæ; Prior & Conventus, ne tanquam oves sine Pastore dentibus paterent lupi rapacis, tertium de hinc diem, hoc est tertiam & vicefimam mensis Januarij pro novi electione Abbatis de communi consilio statuerunt. Quo adveniente, vocatisque intereà jure vocandis, manè omnes ad locum Capitularem convenerunt, & invocata ex more gratiâ Spiritûs Sancti necessariisque tractatibus præmissis, Lutfridum suæ Congregationis Monachum tandem unanimiter in secundum, & vicefimam hujus Monasterij Abbatem elegerunt; virum ingenio mitem, Religiosum & profectæ ætatis, qui ab eo die huic insigni Cœnobio præfuit annis xi. & xv. diebus.

Lutfridus
hujus Mo-
nasterij
Abbas xxxi

Verùm quia Conradus Ecclesiæ Spirensis Antistes Regi Philippo, necessitate compellente, fuit consentaneus, & ob id gratiam Sedis Apostolicæ illa tempestate non habuit, noluit ab eo munus benedictionis accipere, quem noverat favorem summi Pontificis Innocentij non habere. Volens ergo Prædecessorum suorum inherere vestigijs, qui munus benedictionis à nullo unquam receperunt schismatico, vel extra Sedis Apostolicæ gratiam constituto; præsertim cum Privilegium ad hoc sufficiens habeant Hirsaugienses, ad Guidonem Prænestinum Episcopum supra dictum, Apostolicæ Sedis Legatum se contulit, & donum ab eo consueta benedictionis apud Saxoniam in Lutherensi Monasterio suscepit.

Fuit autem Lutfridus iste homo, sicut diximus, ingenio mitis, tranquillus, atque pacificus, qui curans interna quantum potuit, se à curis mundi superfluis prudenti ratione subtraxit. Noverat enim dixisse in S. Evangelio Dominum: *Primum querite Regnum DEI, & omnia, quæ necessaria sunt ad præsentis vitæ sustentationem, adjicientur vobis.* Hanc Domini pollicitationem continuè gerens in memoria studiosius æterna temporalibus præposuit, & vanas mundi occupationes libenter declinavit. Quæ per alios expedire potuit, non sibi sed alijs commisit.

Lutfridus
à Legato
benedic-
tur.

Oriundus fuit ex Francia Orientali, honestis liberisq; parentibus pro-
creatus;